Плюс восем пазіцый

41-е месца заняла Беларусь сярод самых магутных армій свету

Нядаўна аналітычная кампанія Global Firepower склала рэйтынг наймацнейшых армій на планеце. Узброеныя Сілы Беларусі размясціліся ў ім на 41-м месцы. Цікава, што за год прырост склаў ажно восем пазіцый.

Суседзі Беларусі па рэйтынгу — Румынія і Перу (40-е і 42-е месцы адпаведна). Топ-3 складаюць ЗША, Расія і Кітай. Рэйтынг фарміруецца, грунтуючыся на 55 паказчыках. Усяго ў ім удзельнічаюць 136 дзяржаў.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

КІТАЙСКІ ВЕКТАР

Беларусь і Кітай маюць трывалы вопыт супрацоўніцтва ў ваенна-тэхнічнай сферы. Ён датычыцца шматлікіх яе галін. Напрыклад, больш за 270 ваеннаслужачых з Паднябеснай ужо атрымалі дыпломы Ваеннай акадэміі Беларусі, а ў Кітаі 77 нашых вайскоўцаў прайшлі бясплатнае навучанне. Двухбаковыя сувязі прадугледжваюць стасункі і ў галіне сучаснага ўзбраення і ваеннай тэхнікі.

Менавіта таму Беларусь стала адной з краін, якую наведаў член Дзяржаўнага савета Кітайскай Народнай Рэспублікі, міністр абароны КНР генерал-палкоўнік Вэй Фэнхэ падчас свайго першага афіцыйнага візіту на гэтай пасадзе. Ён сустрэўся з міністрам абароны Беларусі генерал-лейтэнантам Андрэем Раўковым.

За 26 гадоў з часу ўстанаўлення дыпламатычных адносін паміж нашымі краінамі дасягнуты значныя поспехі. Беларусь і Кітай здолелі выбудаваць адносіны давернага, ўсебаковага стратэгічнага партнёрства і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва, — зазначыў Андрэй Раўкоў.

Вайсковае ж супрацоўніцтва адбываецца дзякуючы адпаведнай дамове, якая была падпісана амаль восем гадоў таму. За апошнія шэсць гадоў КНР наведала восем, а Беларусь — 13 ваенных дэлегацый высокага ўзроўню. Таксама праводзяцца сумесныя трэніроўкі падраздзяленняў сіл спецыяльных аперацый Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь і паветрана-дэсантных войскаў Кітая. А летась у кастрычніку было падпісана пагадненне, згодна з якім Кітай акажа нашай краіне бязвыплатную ваенную дапамогу на суму 4,5 мільёна долараў. Працуе і адмысловы беларуска-кітайскі камітэт па стасунках у галіне ўзбраення і ваеннай тэхнікі.

Сярод праектаў, якія рэалізуюцца зараз, — распрацоўка тапаграфічнага стэрэаскапічнага комплексу высокай дакладнасці. Ён можа ўжывацца ў касмічных апаратах. Таксама праектуецца праграмны комплекс электроннай абароны для сістэм падтрымкі прыняцця рашэння.

Але самы вядомы вынік супрацоўніцтва дзвюх краін — рэактыўная сістэма залпавага агню «Паланэз-М», якая мае далёкасць да 300 кіламетраў.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

Танкі на «Лініі Сталіна»

«Танкавы біятлон — 2018» сёння пройдзе ў гісторыка-культурным комплексе «Лінія Сталіна». Спаборніцкае шоу адбудзецца пры падтрымцы Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь. Гэтым разам плануецца пашырыць фармат спаборніцтваў. Таксама наведвальнікам будзе прапанавана больш забаў і конкурсаў.

Фота Міністэрства абароны.

Мерапрыемства пачынаецца а 11-й гадзіне адкрыццём экскурсійных і інтэрактыўнах зон для наведвальнікаў, а таксама запрацуе выстава тэхнікі і ўзбраення. Будуць працаваць папулярныя зоны забаў гісторыка-культурнага комплексу «Школа артылерыста», спаборніцкая пляцоўка. Госці змогуць паўдзельнічаць у гістарычнай віктарыне. Танкавы біятлон пачнецца ў 14.20. Дзецям да шасці гадоў уключна білет не патрэбны. Дзіцячы білет магчыма набыць да 18 гадоў.

Упершыню танкавы біятлон на «Лініі Сталіна» прайшоў у кастрычніку 2016 года. Тады паглядзець на змаганні чатырох камандаў беларускай арміі прыйшло некалькі тысяч гледачоў.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.

■ Падзея

ПРАЙШЛІ ПРАЗ САЛДАЦКІЯ БУДНІ

Урачыстыя провады ваеннаабавязаных, прызваных з запасу для ўдзелу ў навучальным праверачным зборы, адбыліся ў 72-м аб'яднаным навучальным цэнтры ў Печах. Амаль месяц у вучэннях прымалі ўдзел каля дзвюх тысяч жыхароў Мінска і Мінскай вобласці. Сярод іх былі прадстаўнікі самых розных узроставых катэгорый — ад 25 да 50 гадоў. Упершыню за чвэрць стагоддзя на вучэнні было прызвана каля 50 жанчын, якія выконвалі задачы, звязаныя з медыцынскай дапамогай, сфарміравалі асобны медыцынскі атрад.

ДА ВЫКАНАННЯ ЗАДАЧ ГАТОВЫЯ

Падчас цырымоніі **міністр абароны Беларусі Андрэй РАЎКОЎ** падвёў вынікі вучобы і ўзнагародзіў тых, хто вызначыліся. Праверка праводзілася раптоўна, таму ў большасці прызыўнікоў былі лічаныя гадзіны для таго, каб прыйсці ў ваенкамат і адправіцца да месца правядзення збораў для камплектавання 37-й асобнай механізаванай брыгады.

На працягу месяца асабовы склад 37-й брыгады займаўся адзіночнай падрыхтоўкай, удзельнічаў у камандна-штабным, а затым тактычным вучэннях з механізаваным батальёнам. У ходзе вучэнняў было задзейнічана больш за 400 адзінак тэхнікі.

ВУЧЭННІ Ў АСОБАХ

Капітану запасу, начальніку фінансавай службы асобнага батальёна ма-тэрыяльнага забеспячэння Андрэю ШАЎЦОВУ ў дзень звальнення ў запас споўнілася 50 гадоў. Акрамя таго, падчас удзелу ў вучэбна-праверачным зборы яму прысвоілі званне капітана. Як ён прызнаўся, за месяц яму прыйшлося добра папацець — умовы вучэнняў былі максімальна набліжаная да баявых.

«Чалавек хутка прывыкае да салдацкіх умоў. Таксама вельмі дапамагала тое, што мы стараліся падтрымліваць адзін аднаго падчас вучэнняў. Калі меркаваць па маіх курсанцкіх гадах, а я былы кадравы ваенны, служба была вельмі падобнай. Два тыдні мы жылі ў казарме, аднаўлялі веды, а далей — практыка», — расказаў Андрэй Шаўцоў. Убачыць свайго сына пасля месячнай службы ў Печы прыехалі яго бацькі. Кажуць, што, вядома, сумавалі, але яшчэ і хацелася ўбачыць сына ў форме. На іх думку, праводзіць такія зборы сёння важна, бо яны дапамагаюць успомніць навыкі, якія неабходны для абароны сваёй краіны.

На вучэбна-праверачныя зборы ішлі нават цэлымі сем'ямі. **Максім КАДЗЕБА** летась вярнуўся са службы, якую праходзіў у пагранічных войсках у Брэсце. Калі даведаўся, што яго жонцы прыйшла павестка на вучэнні, вырашыў пайсці з ёй добраахвотнікам. Перажываў за яе, бо яна ўпершыню трапіла ў войска. Ён быў у роце сувязі, а яна — у асобным медыцынскім атрадзе. Праўда, бачыліся нячаста. **Святлана КАДЗЕБА** расказала, што цяпер у яе з'явілася разуменне, што такое салдацкія будні. «Было няпроста. За гэты час у асобным медыцынскім атрадзе мы жылі па салдацкай дысцыпліне і распарадку дня. Палепшылі свае веды ў аказанні медыцынскай дапамогі», — расказала Святлана Кадзеба.

Святлана і Максім КАДЗЕБЫ.

А **падпалкоўнік запасу Андрэй БЯЛОЎ** змог пабачыцца са сваім сынам Ільём, які зараз праходзіць службу ў 5-й асобнай брыгадзе спецыяльнага прызначэння і пераехаў у Печы вучыцца на камандзіра камандна-штабной машыны. Андрэй Бялоў з 1986 года надзеў пагоны суворaўца, пасля гэтага паступіў у Разанскае паветрана-дэсантнае вучылішча і з тых часоў служыў у паветрана-дэсантных войсках і сілах спецыяльных аперацый. Два гады таму пайшоў на пенсію і вось зараз зноў быў у страі. На яго думку, зборы прайшлі выключна добра. Яго сын падчас вучэнняў забяспечваў пражыванне, рыхтаваў казармы. «Мы змаглі паслужыць разам. Пасля таго як яны з'ехалі ў поле, па артыкулах у газетах я зразумеў, што месяц у іх быў «гарачы», — дадаў **Ілья БЯЛОЎ.**

Андрэй Бялоў пацвердзіў, што дзякуючы інтэнсіўнай працы веды і ўменні ў галаве аднавіліся маментальна. «На зборах адпрацоўваюцца канкрэтныя мерапрыемствы: мабілізацыя, падрыхтоўка, практычныя дзеянні. Мы ўвесь час былі занятыя», — заўважыў ён.

Як вынік, па заканчэнні збору, на ўрачыстым мерапрыемстве ў Печах, міністр абароны Андрэй Раўкоў адзначыў, што сістэма камплектавання і навучання спрацавала выдатна. Ён падзякаваў усім удзельнікам зборaў за поўную аддачу ў выкананні пастаўленых задач.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.

Міністр абароны Андрэй РАЎКОЎ узнагароджвае аднаго з удзельнікаў навучальнага праверачнага збору.

Фота Міністэрства абароны.

Афіцэраў запасу прызавуць на службу

Каля 100 афіцэраў запасу прызавуць сёлета на службу ва Узброеныя Сілы краіны. Савет Міністраў да 1 лютага 2019 года павінен прадставіць Прэзідэнту інфармацыю аб выніках прызыву.

Сёлета на ваенную службу ва Узброеныя Сілы будуць прызываць мужчын ва ўзросце да 27 гадоў з ліку афіцэраў запасу, якія не прайшлі тэрміновую ваенную службу. Міністэрству абароны, у адпаведнасці з Указам Прэзідэнта № 134 «Аб прызыве афіцэраў запасу на ваенную службу», даручана забяспечыць прызначэнне прызваных грамадзян на вайсковыя пасады, якія адпавядаюць іх ваенна-ўліковым спецыяльнасцям.

Брыгада прызнана баяздольнай

Праверка Узброеных Сіл праводзілася Дзяржаўным сакратарыятам Савета Бяспекі ў адпаведнасці з даручэннем Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Адпаведнае распараджэнне на выкананне практычных мерапрыемстваў было ўручана міністру абароны генерал-лейтэнанту Андрэю Раўкову 12 сакавіка.

Праверка мела комплексны характар, ставілася мэта ахапіць найбольш важныя пытанні баявой гатоўнасці і паўсядзённай дзейнасці беларускай арміі. Праз яе прайшлі падраздзяленні разнастайных родаў і віда войскаў. Гэта разведка, ракетныя войскі і артылерыя, механізаваныя, зенітныя ракетныя войскі і авіяцыя. Сярод іншага, праводзіліся вучэнні з баявой стральбой. З арсеналаў, баз і складоў Міністэрства абароны пастаўлялася ўзбраенне, вайсковая і спецыяльная тэхніка.

Вельмі значная ўвага ўдзялялася сістэме адмабілізавання войскаў, у тым ліку гатоўнасць сфарміраваць асобную механізаваную брыгаду і яе здольнасць выконваць прызначаныя задачы. З першых жа дзён пачалося правядзенне кантролю за станам тэхнікі і ўзбраення. Для больш дбайнай праверкі былі прыцягнуты спецыялісты прадпрыемстваў Дзяржаўнага ваенна-прамысловага камітэта. Пад кантроль патрапілі складанае радыёэлектроннае абсталяванне, сістэмы, вузлы і агрэгаты ўзбраення. У Міністэрстве абароны паведамілі, што ў цэлым каля 10 % тэхнікі, якая захоўваецца ў арсеналах і базах, прайшло праз тэсціраванне. Узоры ўзбраення былі прызнаны спецыялістамі тэхнічна спраўнымі і гатовымі выконваць задачы па прызначэнні.

Асаблівую ўвагу ўдзялялі ацэнцы магчымасцяў сіл і сродкаў ВПС і войскаў ППА па прыкрыцці адміністрацыйна-прамысловых раёнаў і прадухіленні актаў паветранага тэрарызму. Дзяжурныя сілы па проціпаветранай абароне былі праверaныя палётамі кантрольных цэляў, ацэнены дзеянні органаў кіравання па паветраных парушальніках дзяржаўных граніц, судах-парушальніках парадку выкарыстання паветранай прасторы. У якасці кантрольных цэляў да праверкі прыцягваліся лятальныя апараты, яны дзейнічалі на розных вышынях — ад сярэдніх да гранічна малых. Да праверкі прыцягваліся разлікі зенітных ракетных і радыётэхнічных войскаў, а таксама экіпажы паветраных суднаў авіяцыйных часцей ВПС і войскаў ППА. Яны здзейснілі маршы ў прызначаныя раёны і ва ўстаноўленыя тэрміны заступілі на баявое дзяжурства. Радыёлакацыйнае поле было ўзмоцнена дзеяннямі рухомых малавышынных радыёлакацыйных груп радыётэхнічных войскаў. Авіяцыя выконвала задачы па размеркаванні часткі сіл і сродкаў.

А што адбывалася ў наземных войсках? Механізаваны батальён са складу 11-й асобнай гвардзейскай механізаванай брыгады адпрацаваў задачы па блакаванні і знішчэнні калоны бранатэхнікі ўмоўнага праціўніка ў раёне Ваўкавыска, прайшоўшы перад тым 20-кіламетровы марш. Проціпаветранае і знішчальна-авіяцыйнае прыкрыццё дзеянняў войскаў ажыццяўлялі баявыя разлікі зенітных ракетных падраздзяленняў і экіпажы авіяцыі. У неба падняліся вучэбна-баявыя самалёты Як-130, знішчальнікі МіГ-29, верталёты Мі-8МТВ-5 і Мі-24.

Прайшло і тактычнае вучэнне з авіяцыяй і зенітнымі ракетнымі войскамі. Яго фіналам стала практычнае бомбакіданне і баявыя пускі зенітных кіруемых ракет на палігонах Ружаны і Даманава. На апошнім з іх войскі ВПС і ППА адпрацавалі вядзенне проціпаветранага бою.

У Барысаўскім гарнізоне пасля праверкі інспектарамі ваеннай аўтамабільнай інспекцыі спраўнасці тэхнічных сродкаў калоны, аўтамабільнай і гусенічнай тэхнікі, 31 сакавіка падраздзяленні злучэння здзейснілі марш у прызначаны раён на 227-ы агульнавайсковы палігон «Барысаўскі». У маршы ўдзельнічала больш за 300 адзінак узбраення, ваеннай і спецыяльнай тэхнікі. Карэспандэнты «Звязды» асвятлялі тады падрыхтоўку да маршу. Падчас пераходу вадзіцелі атрымалі практыку кіравання ў складаных умовах надвор'я. А пасля прыбыцця на палігон ваеннаабавязаныя адпрацоўвалі шмат пытанняў. Сярод іх — арганізацыя аховы, інжынернага і тылавога забеспячэння, тэхнічнае абслугоўванне ўзбраення, ваеннай і спецыяльнай тэхнікі, выверка прыцэльных прыстасаванняў і прыстрэлка ўзбраення баявых машын. Камандна-штабное вучэнне з брыгадай пад кіраўніцтвам камандуючага войскамі Паўночна-заходняга аператыўнага камандавання пачалося 7 красавіка.

А 13 красавіка прызваныя з запасу ваеннаабавязаныя, якія праходзілі зборы ў 37-й гвардзейскай асобнай брыгадзе, адправіліся дадому.

— Падчас комплекснай праверкі Узброеных Сіл была праверана сістэма адмабілізавання, — зазначыў міністр абароны Андрэй Раўкоў. — У рамках гэтага была сфарміравана 37-я гвардзейская асобная механізаваная брыгада. Вы ў вельмі кароткія тэрміны аднавілі навыкі і веды, якія атрымалі ў розных структурах. І менавіта таму годна выканалі пастаўленую перад вамі задачу. Брыгада была прызнана баяздольнай.

Валяр'ян ШКЛЕННІК

Фота Міністэрства абароны.

■ Памяць

10 мая спаўняецца 95 гадоў з дня нараджэння Героя Савецкага Саюза Джумаша Асаналіева, які праславіўся ў баях за вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

ГВАРДЫЯ НЕ ЗДАЕЦЦА!

За некалькі кіламетраў ад пасёлка Ула Бешанковіцкага раёна Віцебскай вобласці на высокім беразе Заходняй Дзвіны каля вёскі Узрэчча ўзведзены мемарыяльны комплекс. Тут каля падножжа брацкай магілы ўзвышаецца велічная, амаль шасціметровая фігура воіна са схіленай галавой і ўстаноўлена 13 пліт з імёнамі 210 пахаваных байцоў розных воінскіх званняў, нацыянальнасцяў і ўзростаў. У ліку тых, хто знайшоў свой апошні прытулак на віцебскай зямлі, — восем Герояў Савецкага Саюза, удастоеных гэтага высокага звання пасмяротна за фарсіраванне ракі, захоп, утрыманне і пашырэнне плацдарма на левым беразе Заходняй Дзвіны. Тут жа, у брацкай магіле, спачывае прах Героя Савецкага Саюза гвардыі яфрэйтара Джумаша Асаналіева. Надпіс на мемарыяльнай дошцы помніка гаворыць: «У гэтым раёне 24 чэрвеня 1944 года воіны 6-й гвардзейскай арміі 1-га Прыбалтыйскага фронту фарсіравалі Заходнюю Дзвіну, захапіўшы плацдарм на левым беразе». У нашы дні каля гэтага памятнага месца заўсёды спакойна: мясцовым жыхарам і замежным турыстам адкрываецца прыгожая і шырокая панарама рачной воднай роўнядзі, змешанага лесу, невялікага населенага пункта на супрацьлеглым беразе. А 74 гады таму навакольная абстаноўка была зусім іншай: тут на берагах ракі зямля скаланалася ад бесперапынных выбухаў, аглушальна грымелі разрывы снарадаў і мін, а кулямётна-аўтаматныя чэргі, якія бесперапынна рэзалі паветра, і стрэлы вінтовак заглушалі дакладныя каманды камандзіраў па фарсіраванні асабовым складам паўнаводнай і імклівай Заходняй Дзвіны.

Летам 1944 года, удзельнічаючы ў Віцебска-Аршанскай наступальнай аперацыі, 6-я гвардзейская армія 1-га Прыбалтыйскага фронту павінна была прарваць абарону саперніка на фронце 18 км у агульным напрамку на Чашнікі, Лепель, Бешанковічы і забяспечыць увод у прарыў 1-га танкавага корпуса ў напрамку на Бешанковічы. З гэтай мэтай Ваенны савет арміі аддаў падначаленым злучэнням і часцям баявое распараджэнне: імкліва праследуючы праціўніка, з ходу фарсіраваць Заходнюю Дзвіну. Гітлераўскае камандаванне разумела, што страта рубяжа на Заходняй Дзвіне пагражае сур'ёзнымі наступствамі, таму праціўнік біўся за кожны метр, не шкадуючы сіл і сродкаў, каб утрымаць яго. Фашысты кідалі ў бой усе наяўныя рэзервы, толькі б стрымаць наступленне савецкіх войскаў і паспець абсталяваць рубяжы на Заходняй Дзвіне.

Першай на варожы бераг высадзілася група смельчакоў на чале з афіцэрамі Вярбіцкім, Катляром і Аляксандравым. Адважныя кулямётчыкі на самаробных плытах удачна пераправілі свае станковыя кулямёты і пад агнём праціўніка ўплаў пераправіліся цераз Заходнюю Дзвіну. Кулямётчыкі дапамаглі байцам адбіць контратаку фашыстаў і прыкрыць агнём пераправу галоўных сіл батальёна.

Сярод першых чырвонаармейцаў, якія пераправіліся каля вёскі Лабейкі Бешанковіцкага раёна на бераг, заняты фашыстамі, быў і кулямётчык 199-га гвардзейскага стралковага палка 67-й гвардзейскай стралковай дывізіі гвардыі яфрэйтар Джумаш Асаналіеў. У фондах Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны захоўваецца копія ўзнагароднага ліста адважнага сына кіргізскага народа, падрыхтаванага камандзірам палка гвардыі падпалкоўнікам Дзегцяровым. Вось яго змест: «У наступальным баі па фарсіраванні Заходняй Дзвіны ў раёне населенага пункта Лабейкі 24 чэрвеня 1944 года яфрэйтар Асаналіеў, замяніўшы выбыўшага са строю старшага сяржанта Макеева, першы пераправіў свой кулямёт на варожы бераг. Заняўшы агнявую пазіцыю на правым флангу батальёна, на самым адказным участку абароны, стойка адбіваў са сваім разлікам атакі праціўніка. Выбухам міны выводзіцца са строю ўвесь разлік станковага кулямёта, таварыш Асаналіў застаецца адзін са станковым кулямётам, малой колькасцю патронаў і некалькімі гранатамі. І вось Асаналіеў прымае няроўны бой з праціўнікам. Падпусціўшы на блізкую адлегласць контратакуючых немцаў, Асаналіеў агнём з кулямёта расстрэльвае іх ва ўпор. Гітлераўцы, кінуўшы на полі бою да 20 забітых, адступаюць. Але на зыходзе боепрыпасы. Убачыўшы гэта, гітлераўцы імкнуцца жывым узяць героя-кулямётчыка, Асаналіеў гранатамі знішчае яшчэ некалькі фрыцаў, але кола вакол героя ўсё звужаецца і сціскаецца. «Рус, здавайся!» — зараўлі немцы, але адважны воін-кіргіз, узяўшы ў рукі апошнюю гранату, вырывае з яе кальцо і са словамі «Гвардыя не здаецца!» узрывае сябе разам з некалькімі гітлераўцамі». Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 22 ліпеня 1944 года за мужнасць, адвагу і гераізм, праяўленыя ў барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі, гвардыі яфрэйтару Джумашу Асаналіеву пасмяротна прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

... Джумаш нарадзіўся 10 мая 1923 года ў сяле Атуз-Уул Ак-Суйскага раёна Ісык-Кульскай вобласці Кыргызстана ў сялянскай сям'і. З'яўленне доўгачаканага першынца для ўжо немаладых бацькоў стала сапраўдным шчасцем, падарункам лёсу. Джумаш з малых гадоў палюбіў прыроду, горы, з задавальненнем хадзіў з бацькам Асаналы на паляванне, хутка навучыўся трапна страляць, не здагадваючыся, што гэтыя снайперскія навыкі яму вельмі спатрэбяцца ўжо ў недалёкай будучыні...

Пасля заканчэння сярэдняй школы юнак працаваў у калгасе чабаном. Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, ён, настойліва ўпрошваючы ваенкама, дабіваўся таго, каб дабравольцам пайсці на фронт, але з прычыны непрызыўнога ўзросту яму ў гэтай просьбе адмовілі. Нарэшце ў 1942 годзе Пржэвальскім раённым ваенным камісарыятам Джумаш быў прызваны ў рады Чырвонай Арміі. Праводзячы яго ў войска, бацька даў наказ: «Бі без літасці фашыстаў, сын, не шкадуй гэтых ворагаў. Ніколі не забывай, колькі людзей загінула ад іх рук. Веру, калі прыйдзецца застацца на полі бою аднаму, будзеш змагацца да канца, не здасіся і не зняславіш наш паважаны род». Не мог забыць Джумаш і кранальнага развітання з маці, якая праводзіла яго ад роднага сяла да райцэнтра. «Я вярнуся, мама! — абяцаў адзіны сын у сям'і. — Абавязкова вярнуся з перамогай!»

У запасным палку, куды прыбыў Джумаш, маладое папаўненне настойліва і паскораным тэрмінам навучалася азам ваеннай навукі. Вясковая загартоўка, прыродны спрыт, кемлівасць, вынослівасць, навыкі трапнага паляўнічага дапамаглі Джумашу паспяхова асвоіць курс маладога байца: ён стаў кулямётчыкам, атрымаў званне яфрэйтара. Ліпеньскай раніцай 1943 года ў гарачай бітве пад Курскам кулямётчык Асаналіеў прыняў баявое хрышчэнне. У першым баі быў паранены, на шчасце, асколачнае раненне аказалася лёгкім. Падлячыўшыся ў палявым шпіталі, салдат зноў вярнуўся ў родную часць, у якой у складзе 6-й гвардзейскай арміі ўдзельнічаў у вызваленні Белгарада і Харкава, разгроме невельскай групоўкі праціўніка, а з лета 1944 года — у Беларускай стратэгічнай наступальнай аперацыі «Баграціён».

У Беларусі памятаюць адважнага кыргызстанца і свята шануюць яго памяць. У 1976 годзе ў Мінску адну з новых вуліц (з завулкам) назвалі яго імем, а на доме ўсталявалі мемарыяльную дошку. 1 ліпеня 2005 года ў Мінску на скрыжаванні вуліц Асаналіева і Асіповіцкай быў адкрыты помнік герою, усталяваны па ініцыятыве пасольства Кыргызстана ў Рэспубліцы Беларусь і адміністрацыі Кастрычніцкага раёна сталіцы. У салдацкай пілотцы застыў у бронзе воін-вызваліцель, былы чабан, якому споўніўся ў 1944-м усяго 21 год. Імя слаўнага сына Кыргызстана залатымі літарамі выбіта ў Зале Перамогі Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. У сяле Атуз-Уул Ак-Суйскага раёна каля будынка сярэдняй школы ўсталяваны бюст Джумаша, імя яго носіць школа і адна з вуліц гэтага сяла. У школьным музеі вялікая частка экспазіцыі таксама прысвечана былому вучню-герою.

Мікалай ШАЎЧЭНКА